

Reproach and Rapprochement

1- Parshat Vayigash - Ch. 44

¹ Now Joseph could not restrain himself in the presence of all who stood before him, so he called out, "Remove everyone from before me!" Thus no one remained with him when Joseph made himself known to his brothers.

² He cried in a loud voice. Egypt heard, and Pharaoh's household heard.

³ And Joseph said to his brothers, "I am Joseph. Is my father still alive?" But his brothers could not answer him because they were left disconcerted before him.

⁴ Then Joseph said to his brothers, "Come close to me, if you please," and they came close. And he said, "I am Joseph your brother — it is me, whom you sold into Egypt. ⁵ And now, be not distressed, nor reproach yourselves for having sold me here, for it was to be a provider that God sent me ahead of you. ⁶ For this has been two of the hunger years in

3c אור היום הקטן

2 Shabbat Shivrin - R. Miller

אבא כהן ברדלא אמר אי לנו מיום הדין אי לנו מיום התוכחה. בלעם חכם של הגרים לא יכול לעמוד בתוכחה של אתונו הה"ד (במדבר כ"ב) ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא. יוסף קטנו של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו הה"ד ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו. לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא שוא' (תהלים נ') אוכיחך ואערכה לעיניך עאכ"ו.
Woe to us for the Day of Judgment; woe to us for the Day of Rebuke! For even Balaam, who was the wisest among all the heathens, could not stand up to the rebuke of his ass. And Joseph was the youngest of his brothers and yet they could not stand up to his rebuke—'And his brothers were not able to answer him for they were overwhelmed with shame before him.' How much more shall we be abashed and confused when God Himself comes and rebukes each one of us according to his nature!^{1b}

בהתודע יוסף וגו'. פירוט בשביל המודעות אל אחיו, פירוט הכרת דבר כדי שיכירו וידיקו כי הוא יוסף, ודבר זה צריך להוכיחם במכירתו ולא רצה לזלזל באחיו שימחקו אותם בדבר נבלה כו' למכור אחיהם, ואמר בסמוך ויתן את קולו בצנני וישמעו מלר"ם וגו', הרי זה מגיד כי מה שמנע הולם בהמודעות לאחיו לא ללמד, כי הוא קרא בקול ושמעו כל העיר את הדבר, אלא ללמד טעם אחיו הוא שעשה מעט המוכר:

3d ספר הפסוקים - ד אלהו ט"ו א

לפיכך, כשמסיו של יוסף יצאו הדברים: 'והציאו כל איש מעלי' ושמעו כל הנצבים וברתו, אף יוסף עצמו הטה אוזנו לקול דבריו כאילו הוא ושכינה קוראים יחד מתוך ברונו ועל כחות שמימיים הם מצוים שיעזרוהו לשלוט בעצמו שיסאר מנוקה וטהור מכל צד ניצוח והתנשאות, ולהציא כל צד איש' אף מעליו עצמו; *

Vayikra 19.

¹⁷ You shall not hate your brother in your heart; you shall reprove your fellow and do not bear a sin because of him. ¹⁸ You shall not take revenge and you shall not bear a grudge against the members of your people; you shall love your fellow as yourself — I am HASHEM.

6 ריקניו 5 - תו"ט

וכשתבונן בהנהגת יוסף, צמא כי בהג עוד בהנהגה זו, כי הנה באמר "ויכר יוסף את אחיו" (בראשית מ"ב ח'), וברש"י בשם מדרש, כשנמסרו לדינו הכיר שהם אחיו וריחם עליהם, ויש לחמוה במקור דברי המדרש, כי היכן מציינו בפסוק כי ריחם עליהם, והרי דיבר עמם קשות ואמר להם "מרגלים אתם". אכן נראה יותר, כי הנה הטעם שדבר עמם קשות, היה אך כדי שיכירו בחטאם וישוכו בתשובה שלימה, ולא משום בקמה בהם ח"ו. והנה אמנם אף שכונתו היתה להיטיב עמהם, הנה בטבע הדברים לא ימנע שיתלווה למעשה מעין זה גם מרגש הנקמה, אולם בכל זאת בזהר יוסף לכל יתערב רגש זה, ואף כי "מתוקה הנקמה" כלשון המס"י, בכל זאת היה לבו בקי מפניה זו, וזהו שהעיד עליו הכתוב ואמר "ויכר יוסף את אחיו", דבדבריו הקשים הרגיש אליהם רגש אחוה גמור, כי לא היה מעורב בזה צל הרגשת בקמה, וכל מה שעשה היה לשם שמים כדי שישוכו בתשובה.

5 Artzodl - Chumash

And do not bear a sin because of him. Although you are required to reprove wrongdoers, you will be sinning if you do it the wrong way. Be careful not to embarrass them (Rashi; Sifra).

7 - Parshat Vayigash Ch. 46

²⁹ Joseph harnessed his chariot and went up to meet Israel his father in Goshen. He appeared before him, fell on his neck, and he wept on his neck excessively. ³⁰ Then Israel

8 תו"ט - יוסף

"ויאסור יוסף את מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו, וירא אליו ויפל על צוואריו וגו'" (בראשית מ"ו, כ"ט), ופירש"י "וירא אליו" - "יוסף נראה אל אביו", וצריך ביאור כוונת דברי רש"י אלו. ובאמת שלכאורה "וירא אליו" הנו כמקרא מיותר, כי כשנפל על צוואריו בידוע שנתראו יחדיו, וכבר עמד בזה הרמב"ן שם.

10
 וזה שאיתא במדרש (פ' צ"ג) אי לנו מיום
 הדין אי לנו מיום התוכחה וכו' יסוף
 קטנן של שבטים וכו' לכשיבוא הקב"ה ויוכיח
 כל אחד ואחד לפי מה שהוא שנאמר אויבך
 ואערכה לעיניך עאכ"כ והיינו שלעתיד
 שיתגלה כבוד ה' ויראה כל אחד בעיניו שמלא
 כל הארץ כבודו והוא רואה ומביט מאיזן
 ומקשיב לכל תנועה קלה ומחשבה שלב
 האדם, יזכור כל אדם למי עוללתי כה' ובפני
 מי עשיתי מה שעשיתי. והה שכתוב אויבך
 ואערכה לעיניך. היינו שאין אמר ואין
 דברים, רק שיהי' נערך לפני כל איש ואיש
 ומעצמו יראה ויבין מה עשה. בודאי הכוונה
 ידא לארץ חיתו ולא ישר עוד לא פה.
 לדבר ולא מצח להרים ראש:

כשעלה יוסף לקראת ישראל אביו, ודאי היתה הכמיהה בלבבו להתראות עם אביו
 גדולה עד מאד, ואכן כשהתראה עמו נפל על צוואריו ובכה, ויש להתבונן כי היו בלב
 יוסף שני סיבות לרצונו זה להפגש עם אביו, כי מלבד שהוא רצה לראות את אביו שלא
 ראהו זמן כה רב, היה לו רצון בוסף, כי בודאי שיער בועתו את גודל צערו ואבלו של
 אביו על הפרידה הארוכה ביניהם, כי ידע יוסף שהוא הבן האהוב על אביו, והבין ג"כ
 כמה גדולה תהא שמחת אביו וקורת רוחו כשיראה אותו. וכאמת שמקרא מפורש מעיד על
 גודל הנחת-רוח שהיתה לאביו יעקב על ראותו את יוסף, "ויאמר ישראל אל יוסף אמותה
 הפעם אחרי ראותי את פניך" (בראשית מ"ו ז'), וכן אמר יעקב אחרי שבשרוהו בביו
 אודות יוסף שהגו חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים, "ויאמר ישראל אלכה ואראנו בטרם
 אמות (בראשית מ"ה כ"ח), ונראה מזה כי זה היה שאיפתו העיקרית של יעקב לראות את
 בנו.

והנה העיד הכתוב "וירא אליו" - "יוסף בראה אל אביו", כי רצונו היחיד בזה
 היה אך שיראה אל אביו, ע"מ שאביו יראהו ותהיה לו קורת רוח בראותו אותו, וזו
 היתה מטרתו היחידה, ולא היה מעורב במעשה הזה מטרה למלאות רצונו שלו לראות את
 אביו, אלא שכל מגמתו בזה היתה אך למען הסב נחת רוח לאביו. *

11
 Logic of the Heart - Logic of the Mind - R. A. Sobushchik.
 In every English translation of the Bible, "hocheiach tochiach" is translated as "rebuke" or "reprimand." This is not an accurate translation. Hocheiach does not mean rebuke, and does not mean reprimand. It really means "a proof"; something that serves as a raayah, for evidence is called a hochachah — a proof. Thus the Torah says, in fact: You shall prove to your fellow — to your chaver. Prove what? What shall you prove?

12 We find in the Talmud that whenever people are quoted as referring to the better side of their character, they speak of themselves in the first person, while if quoted as referring to the evil aspect of their character, then they refer to themselves in the third person. Thus, when the Talmud quotes people as saying that they fulfilled a certain mitzvah, it puts the word ana, "I," in the mouth of the person quoted. Should the Talmud quote people as telling that they were violators of the Shabbos, or that they were rude, then the term hahu gavra, "that person," is used by the person quoted. We learn from this that within every person there are two personalities. In every individual there is the ideal personality, aspiring towards that which is sacred, noble, worthy. And simultaneously, every person is moved by certain animal instincts which lead him or her to sinful acts. The real personality is the one that is motivated by the lofty inclination. That is the "ana," the "I," the essential inner self of the person; the animal instincts that impel one towards wrongful ways constitute only the "hahu gavra," "that person," a stranger, a trespasser who occupies one's spirit.

15 The reason so many Jews feel incapable of t'shuvah is because they are not aware of their own spiritual strength. They think that the acher is the real person when actually it is only a trespasser. The Torah says if you want to succeed in correcting Jews who are delinquent in their demeanor, then do not try to reprimand them. Do not tell them. "You are no good," "You are impure"; that is not tochachah. Rather, tochachah requires that you convince the delinquents of their inner selves: you shall retrieve your fellow.

19
 יואמר יוסף אל אחיו, אני יוסף! העוד אבי חי? ולא יכלו אחיו לענות אותו — כי נבהלו מפניו — פנים כאלה עוד לא ראו בו — והלא פני יוסף המה, כיצד לא ראינו? —
 אני יוסף — מאז ועד עתה. לא שנית; —
 העוד אבי — שהיה הוא לבדו מכיר בן העוד הוא — חי? — כמו שהיה בעודני עמו, או שמא כבר נתיאש ממני? —

13
 The mitzvah of tochachah is based upon the belief that the true self is the "I" of the person, not the "that person." The "hahu gavra" is only a subterfuge that covers up and imprisons the real self. How can one correct another? If you see that a person is addicted to sin, how can you change the person? Not by calling names, not by reprimanding, but by proving to the person his or her true self. Our Sages (Chagigah 15a) tell us that Acher, Elisha ben Avuyah, originally a devout and gifted scholar, had fallen away from the believers' fold, and Rebbe Meir again and again urged him to repent. Acher responded, "I cannot repent, because as I was riding on my horse on Shabbos, I heard a bas kol, a Heavenly voice, exclaim: 'Shuvah, shuvah, chutz m'Acher — Repent, repent, but Acher is lost.'" Note that our Sages referred to Elisha ben Avuyah, after he had drifted away from the Jewish path, by the appellation "Acher, "Stranger." Spiritually, he was no longer Elisha ben Avuyah; he did not manifest his real self when he drifted away. It was a "stranger," a "hahu gavra," who carried him away into foreign domains where he did not belong. Elisha ben Avuyah was the prisoner of Acher. Yet Elisha ben Avuyah was noble and lofty and he aspired towards everything that was sacred, noble, and worthy. Why then did he not repent? Because Elisha-Acher was laboring under the erroneous conviction that he was corrupt, basically evil.

14 But this was not true. Acher had failed to understand, when he heard the bas kol, that its message was: Acher cannot repent, cannot do t'shuvah, but Elisha ben Avuyah can do t'shuvah. Had he not mistaken Elisha ben Avuyah for Acher, had he realized that he but needed to expel the stranger from himself, then the real Elisha ben Avuyah would have reemerged in true glory, as a baal t'shuvah.

16
 אפר הכיניתי — איתו כי —
 צא ולמד, כל ימינו של יוסף באילו נתן מסוה על פניו לכסות על צדקתו כדרך שאמרו חכמים: איתו חסד — המחוסד עם קונן שאין אדם יודע בחסידותו אלא קונן בלבד. אף יוסף, לא ידעו בו אחיו גדולתו ומעלתו רק האלקים בשמים ומרכבתו בארץ — יעקב איש תם.

17
 כיון שזה היה כחו של יוסף להסתיר עצמו מעין רואים, לפיכך עמד לו כחו זה בשעה שנפגשו אחיו עמו, פעם ראשונה ופעם שניה. אחים היו לה חכמים היו ויודעים

18
 יכל להתאפק ובה להתודע אליהם בעל כרחו, כבר לא שלט בעצמו כלום, וכל אורה אצורה בלב וכל חכמה טמונה בנפש וכל מעלה כבושה במסתרים — הכל יחד בקע לחוץ ועלה בבת אחת והאיר פניו של יוסף כשל מלאך האלקים נורא מאד; —
 הוסיפה המצנפת והורמה העטרה! —

this was Yosef, it does not, however, mention any rebuke at all. Yosef merely said, "I am Yosef." Where is the תוכחה, rebuke, that the Midrash refers to?

This implies that תוכחה in essence is not the verbal castigation that we have come to see it. Rather, it is making a person aware of the fact that he has erred. When a person realizes that he has lived his life with a totally mistaken perspective, then תוכחה has accomplished its purpose.

22

When R' Shimon ben Elazar pondered this he exclaimed, "Woe unto us from the day of rebuke." If the youngest of the brothers can cause such shame and agony to his brothers simply by revealing the truth, how great will be our agony when we will be shown by the Holy One how our lives were so filled with mistakes.

23

But it is not only because one had a distorted perspective per se that one will be so severely embarrassed in the World-to-Come. It is also the fact that one behaved and acted based on his erroneous beliefs and viewpoint. When a person realizes that his perspective was wrong, it automatically means that the entire chain of his deeds and actions was one continuous error. Therefore, Chazal refer to the day of judgment as, 'the day when Hashem will rebuke each and every person on account of his deeds.' For when the very goals and ideas upon which one bases his actions evaporate, then the deeds become mere empty gesticulation. Thus, the day of rebuke is harder for the person than the day of judgment.

24

Moreover, often a person will perform an act with the knowledge that something is wrong but nevertheless feels the act is justified by its outcome, by the fact that it is but a means to a worthy goal. When that goal, however, is proven to be false or meaningless, then not only is the act without redeeming value but it stands out in its fullest measure of evil.

²⁵The brothers of Yosef justified their cruelty to him by the belief that he was a vainglorious dreamer, as they declared, "And let us see what will be of his dreams." When the presumption was refuted, the act of selling Yosef became a wrong and sinful act. Thus, the feelings of shame and contrition that Yosef's brothers experienced when he uttered the few words: "I am Yosef your brother."

26

Shelach Shimon b. Elazar

It is explained (in the work entitled 'Beth Halevi'²⁶) that actions for which the person will be brought to account are of two types. There are actions in life which are clearly and demonstrably wrong. Such actions are subject to judgment, and the term, 'Day of Judgment' has reference to them. There are, however, many actions in life that man can justify on various grounds, on account of his lack of knowledge or lack of ability, even in the moral sense. One may claim that the circumstances were such that it was beyond one's power to overcome temptation, and that one could not possibly have been victorious in the moral struggle. In such cases, the guilt of the person must be proven to him and in this connection the term 'Day of Rebuke' is used rather than 'Day of Judgment'.

27

The meaning of תוכחה — 'rebuke' — is connected with its derivation תוכחה — 'proof.' On the Day of Judgment, man is faced with the incontrovertible evidence of his own actions, of his own life. It is this in itself that proves the accusation levelled at him. The story is told, for example, of the man who tried to justify his neglect of Torah-learning by saying that he had not had good enough brains for it. He was immediately asked by the Heavenly Court, 'And what was your occupation?' He replied that he had been a maker of fishing nets. 'And did you have enough brains for this work?' He replied that he had. 'But if you had enough brains to make fishing-nets, then you quite certainly had enough to learn Torah.'²⁷ In similar vein, we often come across the rich man who spends a fortune on decorating his home in the most expensive and beautiful style; but when it comes to giving for charity, he has no money for that. The paradox becomes obvious on the Day of Rebuke. No further accusation is necessary: the facts speak for themselves.

28

So our Sages say that in the Heavenly Court, each man judges himself. All his excuses and rationalisations melt away on that day of truth; and the facts, the deeds and words of his life speak eloquently and unmistakeably. Therefore, 'Woe to us for the Day of Judgment; woe to us for the Day of Rebuke'—for the day when the discrepancies of our lives will appear glaringly before us and we will fall into abashed silence.

This kind of implicit reproof was the aim of Joseph in his question to his brothers: 'Is my father still alive?' When Judah pleaded to Joseph for the safe return of Benjamin to his aged and already bereaved father, Joseph's immediate answer was, 'I am Joseph. Is my father still alive?'—'I am that Joseph whom you snatched away from your father's bosom. Why did you not then show this concern for the sorrow of your father? Why is it only now that you have become aware of it?' This was the reproach implied in his question. Joseph was not seeking an answer to his question, but intended to demonstrate to his brothers the inconsistency in their behaviour.

Judah, with his own lips, had accused himself and his brothers, had exposed the inconsistency in their behaviour. The sorrow of their father at losing his beloved son Joseph had not entered their reckonings in the vengeance of their youth. Only now, in the stress and agony of their position in a strange land among a hostile people, they realise the wrong they have committed twenty-two years ago.

It is this, the internal contradiction of our lives, the tension of appearance and reality, the lack of integrity and consistency, that induces shame. So the brothers, at Joseph's question, with its subtle reproof, 'Is my father still alive?', are dumbfounded, overwhelmed with shame, and quite unable to answer him. This is the prototype of the Day of Rebuke, when each man is judged 'according to his nature,' entirely through the medium of his own deeds, his own life, from which there is no plea, no rationalisation. Faced with the contradictions of his life, man will be his own judge.

The practical lesson to be derived from this is very obvious. In the confusion and flurry of life, rationalisations come very easily to our lips. There is scarcely any defect or neglect that

cannot be accounted for and plausibly excused; so that even we ourselves are convinced and no longer troubled. Either it is lack of time, or lack of money, or lack of talent. But on the Day of Truth, these flimsy excuses will disintegrate; they will not be able to withstand the rebuke of our own lives, of our other actions and interests, for which there was always sufficient talent, and money, and time. Our own deeds, the paradoxes of our lives, will accuse us. And that ultimate shame can be avoided only if we attempt, constantly and honestly, to make our lives in this world a consistent and harmonious whole.

תקן תקן תקן - רב ב"ר

ממצב האחים בשעת התוכחה למדו חז"ל בקי"ו למצב האדם ביום הדין וביום התוכחה. בדרך כלל ישרים דרכי אדם בעיניו. חי הוא את כל חייו במחשבה כי הוא צדיק בדין. כל אחד יכול למנות שבחי מעלות עצמו וריבוי זכויותיו, וממילא הוא סמוך ובטוח שמוכן לו מקום חשוב בגן עדן. כאשר מעירים לו על חסרון מסוים, מתרץ הוא את מעשיו בכל מיני תירוצים ומנקה עצמו מכל אשמה. מה נורא אם כן יהיה הפחד, וכמה גדולה תהיה הבושה כשיבוא הקב"ה ויוכיח לו על פניו שאין הדברים כלל וכלל כמו שחשב. תחת אשר חשב כי עובד אלוקים הוא, יתברר לו כי הוא עבד גמור לעצמו, לתאוותיו ולרצונותיו! ואם חשב שלעיתים יכול לתרץ את עצמו שאין בכוחותיו להשיג יותר - הנה שם בעולם האמת - יתגלה כוחה האמיתי של נשמתו החצובה מתחת כסא הכבוד. וזה מה שאמרו חז"ל שיבוא הקב"ה ויוכיח את כל אחד ואחד לפי מה שהוא, כלומר שכל אחד יראה מה הוא באמת ועד כמה גדולים כוחות נפשו.

וְנִרְאָה עוֹד לומר כי הנה יוסף נקרא ע"ש (בראשית ל' כ"ד) יוסף ה' לי בן אחר. והגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה שכשמן כן מהותו לשון תוספת שהי' המיד בחידוש החיים, והוה שנקרא בער חדותו דסיהרא. היפוד ממלך זקן וכסיל כבוה"ק (ריש ס')

וען הוא לעוה"ב, כשמראין לו לאדם מה הוא ועד כמה גדולה נשמתו ומה שקלקל אותה בעוה"ז, אז הלא יבוש ופניו יחורו. והוה לשון תוכחה שמראין לו גדלותו שהי' וקלקל. ובוה מובן היטב לשון המד"ר לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא. והבן היטב. ובאמת אם הי' אדם יודע ומכיר ערכו, היינו לא שהוא בשר ודם רק גדולת מעלתו ונשמתו. שוב לא הי' חוטא בנפשו.